

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 4

от заседание, състояло се на 13.01.2003 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: доц. Георги Лозанов, доц. д-р Лилия Райчева, доц. д-р Маргарита Пешева, Мария Стефанова, Райчо Райков, Юлиана Тончева.

ОТСЪСТВАЛИ: Анна Хаджиева, Стефан Димитров, Тома Иванов.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Докладна записка от Борислав Градинаров и от Стефан Красимиров относно обозначаването на предавания, които засягат малолетните и непълнолетните.
2. Докладна записка от Борислав Шабански относно писмо на КРС до СЕМ по повод искане за изменение на далекосъобщителни лицензии на Радио "ТНН" ООД.
3. Писмо от БНТ относно искане за право на отговор от г-н Анатолий Балачев, главен секретар на Св. Синод.
4. Докладна записка от Стефан Красимиров относно резултати от мониторинг на предаването "Семейни войни", излъчено по "Нова телевизия" на 13.11.2002 г.
5. Писмо – отговор от БНР относно уволнението на журналиста Димитър Шалев от радио Благоевград и съдбата на предаването "Изгрей зора".
6. Проект за писмо до радио- и телевизионните оператори за представяне на доказателства за отстъпени авторски права.
7. Писмо от Държавна агенция за закрила на детето относно рекламата на водка "Екстаз".

Начало на заседанието 11,00 часа, водено от Райчо Райков, Председател на СЕМ, протоколист – Михаела Йоргова.

ПО ТОЧКА "ПЪРВА":

Райчо Райков откри заседанието и предложи за обсъждане на дневния ред. В т."разни" ще направи предложение във връзка с приемното време на Председателя и на членовете на Съвета.

Маргарита Пешева предлага да се обсъди въпроса с пререгистрирането на пропуските за Парламента на членовете на Съвета.

Лилия Райчева би искала в т. "разни" да се обсъди издавания от СЕМ Бюлетин във връзка с предстоящите за отпечатване броеве през годината и за текущия брой. Други предложения за изменение и допълнение не бяха направени и СЕМ гласува с шест гласа "за" дневния ред на това заседание с приетите предложения.

Райчо Райков отбеляза за протокола, че тази точка от дневния ред е произтекла естествено от започналата дискусия по отношение на присъствие на насилие и жестокост в някои телевизионни предавания – в радио все още не са наблюдавани, и по този повод СЕМ ще се запознае с предлагания вариант от Стефан Красимиров и от Борислав Градинаров относно обозначаване на предавания, които засягат

малолетни и непълнолетни. Специално за Георги Лозанов той се извинява, че не е намерил становището на НСРТ по този въпрос, а такова безспорно е имало.

Георги Лозанов поясни, че има разработена цяла система на базата на френската и БНТ частично я спазва. Важното е тези системи да не са прекалено произволни, спрямо тези, които кодират в Европа.

Борислав Градинаров изложи докладна записка относно обозначаването на предавания, които засягат малолетните и непълнолетните. (Докладната записка от Борислав Градинаров и от Стефан Красимиров с вх. № 18-03-07 от 12.01.2003 г. е приложена към Протокол № 4). Както отбеляза Борислав Градинаров, задачата е била да проследят доколко има законови основания да се иска от операторите да обозначават тези предавания, които засягат или могат да увредят физическото, умственото и моралното развитие на малолетните и непълнолетните и по какъв начин да се направи като препоръка – искане, към тях. Единственото обозначаване с оглед аудиторията е предвидено в чл. 17, ал. 3 от ЗРТ.

Преди пристъпване към обсъждане **Райчо Райков** зададе въпрос дали в Европейската конвенция за трансгранична телевизия има текст, извън чл. 7, ал. 2, който да регламентира начина, по който следва да се обозначават онези елементи от програмните емисии, които могат да навредят на физическото, умственото или моралното развитие на децата или на подрастващите.

Борислав Градинаров поясни, че в представеното становище е направена препратка към Конвенцията, където липсва такава изрична разпоредба освен чл. 7, ал. 2.

След изложението СЕМ пристъпи към обсъждане.

Георги Лозанов винаги е намирал, че обозначаването на предаванията е белег на цивилизованост в комуникацията. Съгласен е с изложеното от Стефан Красимиров и от Борислав Градинаров, че предаванията, които могат да увредят физическото и психическото здраве на подрастващите, трябва да се излъчват след 23,00 часа, т.е. в светлата част на деня такива предавания не би трябвало да се появяват. Естествено е, обаче, че в многообразието на телевизионните практики чисти ситуации и чисти положения няма. Има предавания, които действително засягат категорично малолетните и непълнолетните и в тези случаи СЕМ трябва да налага санкции, ако ги открие по-рано. Има и предавания, които от определена гледна точка са допустими, но е добре към аудиторията да са предприети предохранителни мерки. Затова тези знаци в светлата част от деня не са за предавания, забранени за малолетни и непълнолетни или за групи от тях, а предавания, които не се препоръчват, т.е. операторът съобщава на родителите, че това не е нещо, което децата не могат да видят, но по-добре е да не го гледат, от гледна точка на самия оператор. Такава невербална комуникация между оператори и родителите е полезна, смята Георги Лозанов. Затова може да се въведат онези знаци. По отношение на становището той е на мнение, че е по-добре Съветът да излезе с декларация. Неговото предложение е това да стане на два етапа. Първо да се направи по отношение на операторите, чиито програми могат да се приемат с прости антени, т.е. ефирни. По отношение на кабелните оператори - те вече имат предварителна санкция на домакинството дали ще се включи кабела и кои програми ще се включат, т.е. при тях родителите вече са на пътя на комуникацията. Може “пилотно” да се опита, но е добре СЕМ да направи декларация, която обаче операторите да бъдат поканени да приемат. Ако някой от поканените оператори не

пожелае да въведе тези обозначителни знаци, ще може на място да се аргументира относно причините за това, да се води дебат, и накрая онези от тях, които я приемат, да се подпишат под нея. Това трябва да бъде декларация между СЕМ и операторите, което им дава свобода те сами да преценят в собствената си програма кои са тези елементи. Георги Лозанов счита, че това е добрият път.

Маргарита Пешева подкрепя казаното от Георги Лозанов и си мисли, че тази сигнализация е много важна. Когато СЕМ е приел задължителното указание за Кеча, в него е залегнала точка (т. 9), свързана със сигнализацията, че подобни предавания трябва да се излъчват със съответната сигнализация. Нейното мнение е, че в случая ще бъдат много полезни неправителствените организации. Много е важно тази сигнализация да има определени стандарти. Добре е операторите обаче, да приемат един стандарт, т.е. по един и същи начин да върви сигнализацията във всички водещи оператори. Би могла да се инициира работна среща в СЕМ, да се подготви проект за декларация, да бъдат поканени големите оператори и представителите на големите неправителствени организации и с тях да бъде обсъдено в диалог дали те приемат въвеждането на единен стандарт.

Лилия Райчева, разглеждайки своите материали от миналата година, тя е внесла и СЕМ е приел едно нейно предложение (в периода между януари и март) да бъде вменено използването на приетата сигнализация за обозначаването на програми от гледна точка на аудиторията и на тяхното съдържание. В сегашното си предложение тя е отбелязала, че все още остава висящ въпроса дали операторите развиват дейността си в унисон с това решение. Лилия Райчева е на мнение, че всички тези, иначе разумни предложения за срещи са добри, но те са много плахи. Това, което Съветът би предложил на операторите във връзка и с цялата криминогенна атмосфера, която цари в държавата, трябва да бъде в по-категоричен вид. Нищо не пречи към писмото, което СЕМ е подготвил до операторите, във връзка с авторските права, да предложи някаква система за обозначаване. Предлага да се изпрати отново едно циркулярно писмо до лицензираните оператори най-напред. Това писмо да бъде обосновано защо СЕМ държи операторите да употребяват тази сигнализация. СЕМ няма да изисква нищо екстраординарно от тези оператори, напротив, иска се те да бъдат в унисон с потребностите на обществото. Това, което би могло да се обсъди, е точно каква да бъде сигнализацията. Предложението ѝ е СЕМ сега да обсъди и да приеме такава, която да се предложи на операторите, да се определи един срок, от който се очаква употребата на сигнализацията.

Юлиана Тончева смята, че обозначаването на програмите СЕМ може да направи на два етапа, тръгвайки от онова, което законът дава като възможност, вкл. и с евентуални санкции за предаванията след 23,00 часа. В тази посока СЕМ наистина трябва да излезе с решение максимално бързо. Следващата стъпка е подемане на кампания за необходимостта от този род обозначаване и в този смисъл тя припомни, че на последното заседание на Комитета по трансгранична телевизия (известно е, че предстоят ревизии на Директивата) и основен пункт за тези промени е защитата на малолетните и непълнолетните и на човешкото достойнство въобще. В тази връзка в точка от дневния ред е била направена презентация на холандски институт за класифициране на аудио-визуалните медийни продукти и презентацията, която е била направена, по мнение на Юлиана Тончева, е със

сложно обозначаване, но това е било припомняне предвид предстоящите промени, че всяка страна трябва да покаже своите обозначения. Разработката на холандския институт е била подкрепена с поредица от клипове с цел да се наложи в съзнанието на хората тази класификация и знаци за обозначаване. Юлиана Тончева е склонна да подкрепи предложението на Лилия Райчева за приемането на “сфетофар” като знак, тъй като това е възможно най-лесно възприеманият начин за подобно обозначение. При всички случаи обаче, с излизането на СЕМ със становище, трябва да се тръгне от разяснителна кампания за необходимостта, от една страна, и за самите знаци – кой какво означава.

Мария Стефанова е на мнение, че след като инициативата излиза от СЕМ (това е част от работата на Съвета), според нея най-добрият начин е да се изпратят писма до операторите, както е предложил Георги Лозанов, в което да им се предложи вариант. Тя също смята, че подписването на декларация дава, от една страна, право на операторите те сами да преценяват какви аудио-визуални продукти да пускат в програмите си, а, от друга страна, е задължение да спазват това, което се договори. СЕМ трябва да предложи клаузите в едно писмо, което им се изпрати, а след това тези клаузи да се подпишат на срещата, на която СЕМ ще ги покани. В подписването на тази декларация може да се включи и обръщение към останалите оператори. За самата опознавателна система Мария Стефанова подкрепя опростения вариант - с кръгче в един цвят с годините.

Репликата на **Лилия Райчева** е във връзка с определянето на тънката разлика между 10, 12, 14, 16 години. Това ще затрудни самия оператор. СЕМ би трябвало да окаже методологическа помощ на операторите кои предавания са допустими за деца над 12, до 14 и т.н. годишна възраст. Тя би искала становището на отдел “Правен” доколко е допустимо искането към операторите да подписват декларации. Може би е по-добре да се проведе среща с по-големите оператори и това да излезе като инициатива от големите оператори.

Райчо Райков споделя мнението на Юлиана Тончева, че Съветът не трябва да разтегля в пространството едно подобно обсъждане. Крайното освобождаване на операторите от всякакви морални и други задръжки и морална грижа за децата, които биха могли да гледат техните програми. Не става въпрос СЕМ да търси на основата на своите правомощия някаква разпоредба, а е добре да се сключи “джентълменски” договор, който обаче може да бъде изпълнен, но може и да не бъде изпълнен. Опознавателната система по някакъв начин трябва да бъде наложена, и налагайки я, СЕМ нито ограничава свободата за работа на операторите, нито се намесва в програмната схема. СЕМ прави първите стъпки към Националната програма за защита на малолетните и на непълнолетните и на саморегулацията. Той е на мнение, че тази система трябва да бъде опростена – 14, 16, 18 години и кръгче. Приема и предложението на Георги Лозанов да се разгледат въпросите на два етапа. Той предлага препоръчително становище на СЕМ.

Маргарита Пешева предложи СЕМ да приеме писмо, което да се изпрати до големите оператори и до неправителствените организации. Би могло да се предложи червено кръгче с годините в него – 14, 16, 18, и да се инициира работна среща.

Райчо Райков предложи СЕМ да приеме в най-скоро време препоръчително становище, например още този четвъртък – 16.01.2003 г.

Лилия Райчева предложи конкретни бързи действия – до четвъртък да се изработи препоръчително становище, което на заседанието в четвъртък да се приеме и да се обяви на пресконференцията в петък – 17.01.2003 г. Предложението ѝ е да се използва определението за пълнолетни и малолетни деца, описани в докладната записка от Стефан Красимиров и от Борислав Градинаров, т.е. да има две обозначения – “-14” и “-18”.

Според **Мария Стефанова** това препоръчително становище трябва да бъде адресирано само до големите оператори, защото, като се подпише едно споразумение, то ще бъде между тях и СЕМ. След това Съветът може да се обърне и към останалите оператори същевременно в тази декларация. Целта на СЕМ е всички оператори да приемат това обозначение. С оглед на това е по-добре те да бъдат разделени в две групи и СЕМ да се обърне с тази декларация към останалите оператори, когато ефирните са я подписали.

След проведеното обсъждане **Райчо Райков** обобщи предложението, около което СЕМ се обедини, до 15.01.2003 г. (за следващото заседание в четвъртък – 16.01.2003 г.) да бъде предложено проектостановище с препоръчителен характер от работна група в състав: Георги Лозанов, Лилия Райчева, Юлиана Тончева, съвместно с отделите “Лицензиране и регистриране” (Борислав Шабански), “Правен” (Борислав Градинаров) и отдел “Телевизионен мониторинг” (Стефан Красимиров).

Маргарита Пешева отбеляза, че тази сигнализация е изключително важна за музикалната индустрия, защото напоследък се наблюдава изключително тревожна тенденция при големите оператори (пример за това е клипа с Мадона). СЕМ трябва да има специален професионален разговор за музикалната индустрия.

ПО ТОЧКА “ВТОРА”:

Борислав Шабански докладва относно постъпило искане от “Радио ТНН” ООД за становище на СЕМ във връзка с прехвърляне на 75 % от собствеността на оператора в качеството му на далекосъобщителен оператор, на “Метромедия интернешънъл инк”. (Докладната записка от Борислав Шабански с вх. № 18-02-03 от 13.01.2003 г. е приложена към протокол № 4). В докладната е отбелязано, че решението по посоченото искане е изцяло в компетенцията и правомощията на КРС и в този смисъл СЕМ не може да представи становище. По-нататък са описани обстоятелствата, които касаят оператора “Радио ТНН”, както и е отбелязано, че “Метромедия интернешънъл инк” е юридическо лице, регистрирано извън страната, едноличен собственик на “Бе Ге радио”. Посочена е и нормативната уредба по ЗРТ, която предвижда уведомителен режим при промени в юридическото лице, носител на програмна лицензия. Борислав Шабански е подготвил и приложил проект на писмо в този дух до Председателя на КРС, г-н Георги Александров, който предлага на вниманието на Съвета. (Проектът на писмото до Председателя на КРС е приложен към Протокол № 4).

Мария Стефанова подкрепя изпращането на подобно писмо до КРС и смята, че оттам нататък КРС няма основание да откаже искането.

Маргарита Пешева счита, че изготвеният проект е много добре написан и подробно се представят хипотезите в него.

Лилия Райчева се присъединява към казаното от Маргарита Пешева и също подкрепя този проект на писмото до КРС.

Юлиана Тончева подкрепя изготвеният проект, като смята единствено, че трябва да се добави текст, който да акцентира върху изложеното в докладната (относно обстоятелствата около “Метромедия интернешънъл инк”).

Георги Лозанов намира за обезпокоителен единствено фактът, че когато са се провели конкурсите за издаване на лицензии, едно от вътрешните правила на тези конкурси е било да не може в един град един оператор да има повече от една програма. Сега това условие започва да се променя.

След проведеното обсъждане **СЕМ гласува с шест гласа “за” проектът на писмото до Председателя на КРС с добавяне на текст за обстоятелствата около “Метромедия интернешънъл инк”, което след подпис от Председателя на СЕМ, ще бъде изпратено.**

ПО ТОЧКА “ТРЕТА”:

Райчо Райков информира СЕМ за получено писмо от Генералния директор на БНТ, г-н Кирил Гоцев, във връзка с писмо от Съвета по повод поискано право на отговор на основание чл. 18 от ЗРТ от господин Анатолий Балачев, Главен секретар на Св. Синод. (Писмото от Генералния директор на БНТ с вх. № 08-00-03 от 09.01.2003 г. е приложено към протокол № 4). В отговора се посочва, че в БНТ такова искане не е постъпвало, а се иска право на изявление по повод внесения в НС проектозакон за вероизповеданията.

След изложението **СЕМ прие за сведение писмото от Генералния директор на БНТ, г-н Кирил Гоцев.**

ПО ТОЧКА “ЧЕТВЪРТА”:

Стефан Красимиров изложи пред Съвета резултатите от проведените мониторинг на предаването “Семейни войни”, излъчено на 13.11.2002 г. по “Нова телевизия”. (Докладната записка от Стефан Красимиров с вх. № 18-03-06 от 09.01.2003 г. е приложена към Протокол № 4). В докладната записка Стефан Красимиров е изразил мнението си, че се солидаризира със заключението на експерта, извършил мониторинга (Даниела Жукова) – въпросът на водещия и предполагаемите и реални отговори съдържат индиректна ирония към нашата известна естрадна изпълнителка, но ЗРТ не дава конкретна възможност за квалификация на подобни изказвания. Затова преки нарушения на ЗРТ в конкретния случай няма.

Лилия Райчева внесе предложение този материал СЕМ да го гледа заедно със “Сигнално жълто”.

Маргарита Пешева намира разлика в двете предавания, тъй като “Сигнално жълто” драстично е нарушило закона с обидни квалификации към “цигани” и изразяване на огромна омраза към етническите малцинства.

След проведеното обсъждане СЕМ приема докладната на Стефан Красимиров за сведение.

ПО ТОЧКА “ПЕТА”:

Мария Стефанова запозна Съвета с преписката и хронологията по повод уволнението на журналиста Димитър Шалев, бивш водещ на предаването “Изгрей зора” по Радио Благоевград. СЕМ е взел на предишно заседание решение да се изпрати писмо до г-жа Поля Станчева, генерален директор на БНР, в което да се поиска информация относно съдбата на предаването “Изгрей зора” и повече информация относно уволнението на журналиста Димитър Шалев, тъй като това е трудово-правен спор. Към отговора от г-жа Поля Станчева са приложени две писма от директора на радио Благоевград, както и е описан начинът на уволнение на журналиста. (Писмото от Генералния директор на БНР, г-жа Поля Станчева, с вх. № 02-00-02 от 10.01.2003 г. е приложено към Протокол № 4). Самото предаване не е престанало да се излъчва и има нов водещ, като рейтингът на предаването се покачва, както е отбелязал г-н Ангелов, директор на радио Благоевград. След като обсъди изложената информация и се запозна с кореспонденцията по случая СЕМ прие за сведение писмото от Генералния директор на БНР, г-жа Поля Станчева.

ПО ТОЧКА “ШЕСТА”:

Райчо Райков предложи на вниманието на СЕМ проект за писмо до радио- и телевизионните оператори във връзка с представяне на доказателства за авторски и сродни права. (Проектът на писмото с вх. № 18-06-11 от 13.01.2003 г. е приложен към Протокол № 4). Това писмо е в резултат на решение на Съвета по отношение на авторските права.

След проведеното обсъждане СЕМ възложи на Георги Лозанов и на Мария Стефанова да подготвят до края на заседанието окончателния текст на проекта на писмото до радио- и телевизионните оператори във връзка с представяне на доказателства за отстъпени авторски права, като текстът в предпоследния абзац става ”.....Съветът за електронни медии изисква от вас да предоставите програмната схема и документи за отстъпени авторски права за защитени произведения и за отстъпени сродни на тях права за разпространение на чужди програми, за първото тримесечие на 2003 г.”. Накрая се определя 14-дневен срок за отговор.

СЕМ ще изпрати писмото до програмно регистрираните и ефирните оператори по преценка на отделите “Правен” и “Лицензиране и регистриране”.

ПО ТОЧКА “СЕДМА”:

СЕМ прие за сведение писмото от Държавна агенция за закрила на детето във връзка с многократното излъчване на рекламата на водка “Екстаз”. (Писмото от Държавна агенция за закрила на детето с вх. № 01-07-02 от 10.01.2003 г. е приложено към Протокол № 4).

ПО ТОЧКА “РАЗНИ”:

- СЕМ обсъди и прие въвеждането на приемно време на Председателя на СЕМ, както следва:
 - За представители на организации и граждани – 2 пъти месечно;
 - За служители на СЕМ – 1 път месечно (последния петък на всеки месец) от 15,30 часа до 17,30 часа;
 - Всеки член на СЕМ ще определи своето лично приемно време.
- Във връзка с издаването на Бюлетин на СЕМ през 2003 г. Съветът обсъди възможността за отпечатване на 8 броя – 6 двойни броя плюс 2 броя – отчет за едногодишната дейност на СЕМ и същият брой на английски език. Окончателното решение за броя на книжките през 2003 г. ще бъде взето след обсъждане със Спаска Янева, началник на отдел “ФСДЧР”.
- СЕМ ще определи тиража на Бюлетин на СЕМ през 2003 г. след обсъждане на ценовите оферти при тираж 500 и при 1000 броя.
- До 15.01.2003 г. членовете на СЕМ трябва да предадат материалите си за предстоящия за отпечатване Бюлетин на СЕМ на доц. д-р Лилия Райчева.
- Маргарита Пешева постави въпроса за презаверяване на пропуските за Народното събрание на членовете на СЕМ.
- СЕМ ще проведе съвместно с КРС пресконференция в петък – 17.01.2003 г. от 11,30 часа в заседателната зала на пети етаж.
- Райчо Райков сезира Съвета за излъченото на 12.01.2003 г. предаване “Сигнално жълто” по телевизия “СКАТ”, в което са извършени две нарушения в самото предаване и веднага след него – излъчена е единична обозначена реклама и единична обозначена реклама след финалните надписи, преди предаването “Биберон”, както и нарушение във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 6 от ЗРТ. В тази връзка. Председателят на СЕМ ще възложи на отдел “Телевизионен мониторинг” да изгледа запис на посоченото предаване по телевизия “СКАТ”.
- СЕМ ще проведе среща с ТВ Аутор в сряда – 15.01.2003 г., от 11,00 часа в заседателната зала на пети етаж.

Край на заседанието 14,00 часа.

Приложени документи към Протокол № 4:

1. Докладна записка от Б. Градинаров и Ст. Красимиров относно обозначаването на предавания, които засягат малолетните и непълнолетните с вх. № 18-03-07 от 12.01.2003 г.
2. Докладна записка от Борислав Шабански относно писмо от КРС по повод искане за изменение на далекосъобщителна лицензия на радио “ТНН” ООД с вх. № 18-02-03 от 13.01.2003 г.
3. Писмо от Главния секретар на Св. Синод с вх. № 03-00-03 от 09.01.2003 г.
4. Докладна записка от Ст. Красимиров относно резултати от мониторинг на предаването “Семейни войни”, излъчено по “Нова телевизия” на 13.11.2002 г. с вх. № 18-03-06 от 09.01.2003 г.

5. Писмо от генералния директор на БНР относно уволнението на журналиста Димитър Шалев от радио Благоевград с вх. № 02-00-02 от 10.01.2003 г.
6. Проект за писмо до радио- и телевизионните оператори за представяне на доказателства за отстъпени авторски права с вх. № 18-06-11 от 13.01.2003 г.
7. Писмо от Държавна агенция за закрила на детето с вх. № 01-07-02 от 10.01.2003 г.

ЧЛЕНОВЕ НА СЕМ:

Анна Хаджиева		Георги Лозанов	
	отсъства		
Лилия Райчева		Маргарита Пешева	
Мария Стефанова		Стефан Димитров	
			отсъства
Тома Иванов	отсъства	Юлиана Гончева	
Райчо Райков			
Председател на СЕМ			